

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko 100 D. Cena Marijinoga Lista na celo leto je: doma 10 D., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki teden, M. List vsaki mesec. Naročniki M. Lista i Amerikanci dobijo kalendar brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno. Rokopisi se ne dajo nazaj. Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali upravništvo Novin v Crensovcu, Prekm.

„Vredništvo i upravništvo Novin je v Crensovcih, Prekmurje“.

Vrednik: Klekl Jožef, vp. plebanos v Crensovcih.

Oglasi, (inserati) se tudi sprejma. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar, za večkrat poplusi. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din, više od vsake reči pol dinara. Med tekstom je cena oglasov cm² dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 1/4, 1/2 ali celo stran, dobi 25% poplusa za edno objavo, za večkratno več. Takso za vse oglase plača upravništvo „NOVIN“.

Ruski bolševizem.

Gotovo so še vsakšemi v spomini dnevi, štere smo mogli preživeti pod strahovladov vogrskih komunistov. To je v istini bio čas grozote, gda je vsakši trepetao za svoje življenje, ar nindri ne bilo varnosti.

A poročila, ki prihajajo iz Rusije, so še dosta žalostnejša i grozovitejša. Vogrski komunizem, ki je tudi na jezere nedužnih žrtev zahtevalo, seniti primerjati ne da ruskomi bolševizmi. V Rusiji so zavladali ljudje, ki so vse drugo prle kak duševna, na boži kep stvorjena bitja, i tej vničujuje vse, ka je protibolševiško. Proti bolševikom nihče ne sme povedati niti reči. Listi, ki bi obsojali nesmileno ravnanje političnih oblasti i državnih nameščencov, ne smejo izhajati. Samo bolševikom je opuščeno vse. I kak delajo tej, kaže tudi to, da je nad dve milijoni ruskih beguncov zapustilo svojo domovino i se porazgubilo po celoj zemli. Na deset-jezere pa je takših, štiri neso bili tak srečni, da bi mogli vujti i zdaj vmerajo po ruskih vozaj. Kakša grozota vlada v teh, se niti dopovedati nemre. Za vse to pa se bolševiki ne brigajo. Ka jih briga, če ljudje vmerajo. Sam Ljening je pravo, da naj pogine če tudi 90 odstotkov Rusov, samo da ostalih 10 odstotkov doživi svetovno komunistično revolucijo.

Glavni boj pa so napovedali bolševiki veri. I ravno duhovniki morajo največ trpeti. Vsi katoličanski pušpecje ali so že postali aldov, ali pa so pregnani. Vidi se, kak da bi v Rusiji nanovo napočila leta prvoga preganjanja kristjanov, gda je moglo na 100 jezere vernikov pretrpeti manterniško smrt pod vladov rimskih cesarov i po drugih krajaj sveta. Proti Cerкви se bolševiki bojujejo z geslom: „Proti Bogi, papi i vrabil!“ Bojujejo se pa samo proti Bogi i papi. Šatani pa celo služijo s svojim ravnanjom. Kak daleč jih je pripelalo sovraštvu do Boga, kaže to, da majo v velkoj časti Judeža i Kaina. Judeži so celo postavili spomenik v nekšem ruskom varaši. Papo so na smrt obsodili i bi svojo sodbo tudi izvršili, če bi prišli do njega.

Vse to pa je le mali tào vsega, ka se v Rusiji godi. A pove zadosta, da človek začne misliti. Predvsem se vidi, kam pripela brezverstvo i da brez vere v Boga človeštvo nemre obstojati. Ravno pri bolševikaj se to vidi. Ar ka oni glasijo v svet? Da napravijo nebesa na zemli, to se pravi, da odpravijo vse krivice, zateranja, vse nezadovolstvo i napravijo ljudi srečne, blažene. Vse to obečavajo. Vsi bomo bratje z enakimi pravicami i dužnostmi — pravijo. A ka se je od teh lepih oblub spunilo. Niti edna reč. Dogaja se ravno nasprotno. Pobijanje, zateranje, mantranje je njüvo delo i vničüvanje vseh tistih, ki neščejo prisegati na njüv navuk. I zakaj to? Ar odpravljajo vero v Boga, ar so napovedali Njemi, ki je pravi gospodar sveta, ki je plačnik i sodnik. Če človek zgubi strah

pred božov pravičnostjov, je pripravljen večnoti vse, tudi najbolje živalske hüdobije — ar človek brez vere v Boga je divja zver, kak pravijo vnogi modrijani.

Ka nas teži?

Čudno pitanje. Nanaša pa se na naše gospodarske razmere, na naš položaj v pitanji, stero je najtesnejše združene z našim vsakdnešnjim življenjem i od šteroga rešitve zavisi ves naš napredek ali propad — na položaj v gospodarskom pitanji.

Što le nekoliko opazuje zdašnji razvoj, na prvi pogled lahko zapazi, da smo prišli do nekše mrtve točke, iz štere nemremo priti — da smo prišli do zastoja i se nemremo genoti naprej. Spozna, da stoji Prekmurje pred gospodarskov krizov, kakše se mogoče ne doživelo i šteta nas lahko popolnoma vniči, če se na pravi način ne odpravi.

V čem pa obstoji ta kriza? — pred par meseci — po zimi se je vseširok čulo: „Nemamo drv. Zmrzujemo, če se nam što ne smiluje“. — To je prvo breme, ki nas teži. Prle smo meli vsega zadosta. Vsakši je dobo drva, gde je šteo i kelko je šteo. Zdaj je inači. Drv niti za drage peneze ne mogoče dobiti. Od ked naednok takše pomenkanje? Glavna krivda je v tom, da so gozdarske razmere nevrejene.

Bliža se leto i vsakši se pita: Gde dobiti seno? V Prekmurji ne mogoče dobiti telko kak bi nicali. Zakaj pa je prle bilo? — Drugo breme. Kak se da opaziti? Naj razmišlujejo tisti, ki majo v rokaj upravljanje tistih travnikov, ki so od negda davali našim kmetom krmo.

To dvoje pa ne niti niti naj hüše. Še bole silno je najpre pitanje: Kak preživim sebe, svoje družino? Gde naj vzemem sredstva, da zadostim svojim potrebščinam? To pitanje se vsigdar bole širi i postaja vedno glasnejše i obüpnješ. Od rešitve je odvisna usoda skoro vseh prekmurskih družin, ar je takših, ki bi meli vsega zadosta za svoje potrebe, jako malo.

Zadnji čas se opazuje, da je nastopilo po celom Prekmurji splošno pomenkanje penez. Sirmaki so bili med nami tudi prle, ar tej so vsigdar i vseširok. A zdaj so osirmašili tudi tisti, ki so prle bili trdni kmetje i so nalagali peneze tudi v kasaj. To je minolo. Kase so se spraznile, penezi ponicali i tudi tu nastane pitanje: Ka pa zdaj? Gospodari, ki so meli vsega zadosta, se spitalvejo takši se pritožujujejo, da njim je nemogoče živeti, če se ne obrne položaj na bolše. — Odkod naednok to pomenkanje penez i kam so šli prle prišparani penezi?

Na pitanje odgovorimo, če pogledamo, iz koj je dobivao Prekmurec pripomočke za vzdržavanje svoje družine.

Prekmurje je edna najbolje gosto naseljenih pokrajaj naše države. V tom pogledi stoji na drugom mesti i na kvadratni kilometer pride do 97 ljudi. S tem je že dosta povedano. Najpre to, da je prenegosto naseljeno, onemogoči da bi m gla zemlja rod ti telko, da bi bilo zadosta za vsakdnešnje potrebine. I tomi je istinsko tak. Zemle je za telko ljudi, kak jih je v Prekmurji, premalo, zato je Prekmurje pasiven kraj. To se pravi, da nemre telko pridelati, kak za sebe nica. Iz polskih pridelkov tedaj nismo mogli dobivati sredstev za svoje preživljanje, ar smo se morali te prižavati iz drugih krajov, da smo meli zadosta. Odkod smo teda dobivali peneze?

Poljedelski narod smo. Takši narod pa ma posebno dve vretini, iz šterih zajema iz šterih vle e dohodke. To so polski pridelki i živinoreja. Kak smo v prejšnjem odstavki videli, ed polskih pridelkov nismo meli dohodkov — telko

na, da bi zadostovalo za pokritje naših izdatkov. Ostane teda še druga vretina: Živinoreja. Istinsko je ta prinašala skoz ves pretekli čas največji del dohodkov i ona je bila tisto sredstvo, ki je služilo za vzdržavanje i za razvoj prekmurskoga gospodarstva. Što je mogoče na leto odati par glav — i zato se je pobrigao vsakši — je mirno gledao na prihodnje dni, ar je meo zagotovljeno telko, da se je mogoče skoz leto preživiti. Kak je pa to, da nas zdaj tudi živinoreja nemre vzdržati, če tudi je ravno telko — ali mogoče še več — živine kak prle? Krivo tomi je to, ar naša živina nema takše cene, kak je mela prle. V predvojnem časi i tudi med vojskov so nam bile meje na vse strani odprte i naša živina je šla na Vogrsko, v Austrijo, na Italiansko i še v druge kraje. Od vseh strani so prihajali küpci i ar so živino potrebuvali, so jo dobro plačali. Zdaj je inači. Meje so zaprte i tihinski küpcov nega, ar ne smejo prihajati i živine tudi ne odvažati. Ostanejo samo domači küpci, tej pa delajo z kmetom, kak njim najbolje paše. I da ne delajo nam na hasek, je razumlivo. Znajo, da je živine dosta, spitalvanja po njoj pa malo. To pa pomeni za nje telko, da jo dobijo tudi za falo ceno. Ar kmet, ki je od dneva do dneva v vekšoj stiski, nekaj mora odati, da lahko pokrije svoje izdatke, šterih je dosta. Ravno v tom leži tisto zlo (hüdo), ki nas najbolje teži i nas tira vsigdar v vekšo krizo. Dohodkov je malo, izdatkov pa dosta. Živina, ki je glavni pridelek prekmurskoga kmeta, nema zadostne cene, vsi predmeti pa, ki jih mora kmet küpüvati, — naj bado to gospodarska orodja ali obleka ali druge drobnarije — so predragi, cena živini pada, druge pa še rastejo. Da se pri takših razmeraj položaj našega kmeta nemre zboljšati, nego postaja še obüpnješ, je očividno.

K vsemi tomi pa pridejo še davki, štiri presegajo že vsakšo mejo. Teh je telko, da se človek niti ne spozna med njimi: zemliški davek, dohodninski — obrtniški — invalidski itd. Da davki morajo biti, pripozna vsakši, a biti morajo pravični i njüva visokost mora biti v sorazmerji z gospodarskim stanjom. Toga pa pri nas ne. Dosta nepravilnosti se godi posebno pri dohodninskem davki. Vnogi ga morajo plačati več, kak majo dohodkov. Naj zadostuje eden vzgled. Ednomi trgovci z jajci — navadnomi „kupinari“ — so naložili za lansko leto 9000 dinarov dohodninskoga davka. I te trgovec pravi, da niti polovico toga čistoga dobička nema.

Pri vsem tom pa nam v oči mečejo, da smo nezadovolneži. Što pa bo zadovolen, če nemre živeti pod slabimi razmerami? Tisti, ki majo v rokaj usodo Prekmurja i ki zavolo toga lahko pomagajo, naj preštuderajo naše razmere i naj delajo na to, da se naš položaj zboljša, kelko je to v denešnji nevrejenosti mogoče, i te bo tudi Prekmurec zadovolen. Da smo prišli tak daleč, so v prvaj vrsti krivi tisti, ki majo vsigdar na jeziki narodnost, a niti s prstom neso genoli, da bi to narodnost na pravi način vzbüdili.

Fr. K.

Nikdar ne dovolimo!

Kak čujemo praviti, je komisija za zmanjšenje gimnazij v našoj državi nedavno sklenila v Belgradi, ka se tudi pri nas v Murskoj Soboti v jesen stavita 5 i 6 razred. Vzrok je to, ka je praj malo dijakov v teh razredih. To bi pa trpelo samo dve leti potem bi znova začeli tudi s 5 razredom. Naše slovensko zastopstvo je glasalo proti tomi. Našiva gospoda poslanca Klekl i Šiftar sta po Jugoslovanskom klubu vložila protest proti toj nameravanoj ukinitvi pri

ministri za prosveto, za finance i pri celom ministrskom sveti. Vzrokov proti toj ukinitvi mamu telko, kak niedna druga prizadeta gimnazija nema.

Že pod mažarskov upravov smo se leta i leta borili za svojo gimnazijo v Soboti. Dobro znamo, zakaj so nam je ne dali. Kak smo se veselili, gda so se leta 1919. naše žele spunile. Vse je šlo lepo naprej, zmerom več dijakov. Zdaj pa kak strela z vedrine čujemo, ka bi 5. i 6. razred mogla henjati! Ka bo z našimi peto- i šestošolci že zdaj? Ali naj bodo zaman vsi grozni stroški i trūd? Ešče dve leti, pa bi meli prve maturante! Kak težko čakamo te veseli den!

Ar je pa sklep omenjene komisije ešče ne dovršen i sta našiva poslanca merodajnim oblastem razložila velki pomen toga zavoda, vūpamo, ka se zabrani ukinitiv. To se pa tem bole dosegne, či do vse občine zložne v tom, či vse prekmursko prebivalstvo pokaže, ka žele gimnazijo, ka ma sveto pravico do nje, ar dosta milijonov dače plača vsakše leto.

NEDELA.

II. po Vūzmi. Evang. sv. Janoša X. 11—16.
„Jaz sem dober pastir“.

Po prvom grehi je Bog pūsto človeški rod brez pravoga vodnika. Človeštvo je blodilo po šorki cesti zmot i zablod. Čarna megla poganstva se je vlekla jezero i jezero let po celom sveti. Le eden rod, židovski rod je vodo „žareči steber“, Bog sam, vse ostalo človeštvo pa je od dneva do dneva kapalō od zmote do zmote, se je oddaljevalo od Boga i se pogražalo na dno mlake grešnoga življenja. Človeštvo je bilo brez vodnika, brez pastira; ali kak pravi sv. Peter: „Ar bili ste, kak blodeče ovce“. (Peter I. 3. 25.) Gda je vsa modrost i vučenost posvetnih modrijanov več ne mogla pomagati, gda je človeški rod spoznao svojo onemoglost v grehi; gda so celo pōganska srca čakala rešenja le od Boga; gda se je človeštvo za svoj greh gizdosti „i bodeta kak bogova“, (Moz. I. 3. 5.) ponizilo pred Bogom, gda se je človeški rod v srci obrno nazaj k Bogi, te njemi je Bog poslao vodnika, Kristuša, — dobroga pastira.

Jezus Kristuš je prišeo na svet k zablodenomi i zaslepenomi človeškomi rodi, k blodečoj čredi brez pastira. Prišeo je, ne zavolo sebe, ne za svoj hasek, nego zavolo nas, iz ljubavi do človeških dūš. Vzdigniti človeštvo iz mlake greha, razgnati tmico zmot i zablod; človeški rod pomoči nazaj k Bogi, tō je bio njegov namen, njegov cil. „Začeo je včiti i delati;“ pravi sv. Pismo. S svojim nebeškim navukom je povzdigno človeštvo iz suženstva, iz robstva strasti, grešnih nagnenj i navad, k slobodi srca, k jakosnomi življenji. „Vnožice so se čudile nad

njegovim navukom, ar je včio, kak što ma oblast, i ne kak njihovi pismoznanci i farizeji.“ (Mt. 7. 28.) Kristuš pa ne samo včio, nego je tūdi delao, i to kaže ravno, da je v resnici dober pastir, da je pravi vučenik, dober voditeo. Svoj navuk je potrjavao s svojim življenjom, s peldov jakostnoga življenja. On sam pravi o sebi: „Ar peldo sem vam dao, da kak sem jaz činio z vami, tūdi vi činite“. (Jan. 13. 15.) Svoj navuk, svoje življenje je potrdos smrtjov, smrtjov na križi. Zato pravi sam o sebi: „Jaz sem dober pastir. Dober pastir da svoje življenje za svoje ovce!“ (Jan. X. 11.) Kristuš je dober pastir. Zablodjeni i zaslepeni človeški rod, blodečo čredo je pripelao nazaj k Bogi! Rešo je vganko človeškoga življenja: odked, zakaj smo na sveti i kam bomo šli po smrti. Razkrio je skrivnost trpljenja. Človeški rod ma vodnika, „ki je pot, resnica i življenje“.

Dnesden vstajajo novi preroki; ponūvleio se novi vodniki človeštvi. Glasijō novi evangelij veselja, sreče na zemlji, evangelij vživljanja, brez trpljenja. Kristuš dober pastir, nas je tūdi na te antikristuše opomno: „Iz njūvih sadov spoznate nie. Jeli berejo s trnja grozdje ali s četolja fige? Tak vsako dobro drvo dober sad rodi, lagoje drvo pa lagoji sad rodi.“ (Mt. 7. 16. 17.) Brezbožen je njūv navuk, ešče brezbožnejše pa je njūvo življenje. Ne verūjte vsakomi korteši, ne lūdem, ki vam obečavaju srečo, veselje na zemli. Resnica je: Boj (trpljenje) je človeško življenje na zemli. (Job. 7. 1.) Tej proroki, tej vodniki slepijo človeštvo, njūv namen je človeštvo odtrgati od Boga i ga na novo pogroziti v življenje strasti, pokvarjenosti, v grehoto vseh grehōt.

Čūjte glas njega, ki je „pot, resnica i življenje“: „Jaz sem dober pastir“.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Misijoni. Kak se čūje, je dana odredba, ka ešče letos morejo biti misijoni v vseh farah v Prekmurji. Istina v ništernih so bili lani i ovo leto, nego zvekšega pa že dugo ne. Zato s celim srom pozdravlamo to odredbo. Stembomo resan lepo obhajali sveto leto. Tūdi bi jako dobro bilo, či bi celo Prekmurje osnovalo evharistični kongres. Naj bi se vršo v kakšem vekšem kraji na pr. v Murskoj Soboti. Ona je središče i glavno mesto Prekmurja, pa najlepše zvezana z železnicov. Za to leto je že skoro prekesno, nego pripravlavo bi se že zdaj za drugo leto. To bi melo neizmerni pomen za utrditev verskoga življenja pri nas.

Beltinci. Preminočo nedelo je dijaški pevski zbor iz Sobote, pod vodstvom g. vučitelja Dujsca, pokazao svoje lepe uspehe. Več komadov so mogli po dvakrat celo po trikrat spevati. Vidilo se je pa, da naše lūdstvo ešče nema pravoga mišljenja za takše prireditve. Pa počasi tūdi to pride. Ravno naše dijaštvo je v prvoj vrsti pozvano, ka razširja med narodom pravu izobrazbu. Bila bi tedaj grozna krivica i neizmerna škoda, či bi se višji razredi ukiniteli (goristavili). S tem Prekmurci spadnemo nazaj kak smo bili pred šestimi leti i to na velko radost

vsem tistim, ki s čemeru gledajo na naše naredno i slovensko misleče dijaštvo. Tū moremo nastopiti vsi kak eden mož ne gledoč na stranke i glasno zakričati: Podpirajte našo gimnazijo, da se bo lejko naprej razvijala!

Prošnja. Mōgoče kakša dobra dūša ma harmonij, šteroga ne nūca ali pa je malo pokvarjeni. Velko dobroto skaže Martinišči, či ga oda ali pa podari. Dijakom je potrebna muzika, ne za ples, nego da se včijo lepe cerkvene pa narodne pesmi.

Delavci na državno posestvo Belje so se v soboto odpelali. Eden tao jih je šlo z navadnim vlakom, z vekšega pa kesnej s posebnim vlakom. Z veselim spevanjom, z muzikov i v lepom redi so se odpravili z domi. Vidili smo pa tūdi pijane dečke. Z vekšega so mladi, ledični šli doli. Daj Bog, da bi si kak največ zaslužili. Naše prekmurske delavce majo vsešerom najraj.

Murska Sobota. V špitali je tolko betežnikov, ka že ne vejo kamž njimi. Iz celoga Prekmurja pa ešče iz Štajarskoga pridejo. Kak dobro bi bilo, či bi se poslopje povejšalo. Prostora je dosta za novo zidanje. S tem bi se lūdem dosta dobrote včinolo i Sobota bi dobila lepše lice. Či bi samo deseti tao dače, štero plačamo Prekmurci, šlo za to, bi meli v ednom leti ednok vekši špitao. Zdaj pa te nesrečen centralizem nema dna. Vse vō, vse vō, nazaj pa nikaj!

Odloku Engleskih Vlasti o ovome leku protiv reumatizma. Na osnovu mišljenja nadležnih vlasti o ovome leku izdat je patent u ime engleskog Kralia Džordža V., a sa pozdravom pronalazaču Dr. Ivanu Rahlejevu. U tome patentu je ovaj lek pohvaljen kao osobito koristan za lečenje reumatizma, te je zato dozvoljena prodaja ovog leka u celoj Engleskoj. Tim povodom date su sve zakonske povlastice u korist pronalazača Dr. Ivana Rahlejeva i u samoj povelji izrično je naznačeno, da će svi pokušaji falsifikata ili podržavanja ovog leka biti strogo kažnjivi. Naročito je važno to što ovaj lek uvek izradije sam njegov pronalazač Dr. Ivan Rahleiev i to u svojoj laboratoriji, koja se nalazi u Beogradu u Kosovskoj ul. 43. Isto tako laboratorija prima i vrši brzo i tačno sve narudjbine ovoga leka i sama ih prema datoj adresi otpravlja. Uspeli su sada postignuti u lečenju ovi lekom jeste vrlo velik, jer su se mnogi reumatični bolesnici u našoj zemli izlečili ovim lekom posle upotrebe od dve do tri kante. Sem toga ovaj lek ne samo je patentovan u našoj, već je patentovan i u dvadeset i devet stranih država u kojima se takodier prodaje.

Murska Sobota. Jako nobil živemo mi Sobočanci. Dosta smo naprej kak v Ljubljani i v Maribori. Tam dajo za kilo govodine samo 15 Din, mi pa borme 19 Din. Istina, ka se vsaki tjedan na stotine debele živine odpela iz sobočke postaje, nego ka se trži v našij mesn'caj, je domača živina, za štero se ne plača na železnici. Pa dōnok ta čudna razlika! Oblastva, zopet vas opozarjamo na to!

Podpirajte Novine!

Novi svet.

Spisao: I. Sziklai.

Iz vogršćine prestavo Fr. Kolenc.

5. Prvi obrat.

Elemér je po ednom tedni dobo prvo pismo iz marijadolskoga kloštra, od Trezike. Pār rendic je bilo celo. Podpisala ga je tūdi edna nūna. V osvedočenje, da odobrava to, ka je pisala. To pa je tūdi odobrala. Ar to je stalo v njem, da će tūdi prosto živejo, se njoj dobro godi i se je naskori vživela v novi položaj. Tak neje, kak doma, a tūdi nemre biti, pri Gohérovih je bilo še hūše. Čisto je vse; hrana prosta, a zadosta; poleg včenja ma zadosta zabave. Ma kakših dvajsti vrstnic. Vse jih lūbi, vse se špilajo z njov. Toga neje mogla napisati, da vse to ne čūti za tak lepo dobro. Razvajenom deteti se še nikak ne mōgo videti ostri red, prosto, bole pomenkливо življenje, trdo vzgajanje. Samo napisati neje vūpala. Niti odposlali ne bi; a še kaštigo dobi, to je gotovo, če kaj takšega vūpa napisati.

Elemér je pogrūntao istinski pomen neodložno napisanih reči. A on je že pametnejši bio. Znao je zarazmiti, da se morata, ar jiva je usoda popolnoma iztrgala iz kroga staroga življenja, privaditi novomi življenje. Po tom si morata določiti prišestno pot Bogastvi je konec; s tem dūševnim terom, šteroga sta prinesla s seov iz očinske hiše, nemreta iti gor po strmoj, vozkoj, grūdnotoj i kamenoj poti sirmaštva. Zato ga morata lūčiti od sebe. Tak morata iti

naprej, kak će nigdar ne bi mela druge obleke, kak to navadno zavodovo, kak či nigdar ne bi jela beloga krūha, pečenih picekov, nigdar ne čūla drugoga, kak karajoče reči.

To je sestri napisao v odgovori. Vžive naj se v svojo usodo. On se že niti ne zbriga za sprememo. Ka mora biti, ka telko drugih lūdi drži na vūzdi; proti tom nikaj ne pomaga javkanje. Dokač ne bota samosvoja človeka, ki bota sama ravnala s svojim življenjom, morata bogati, kak mali psički.

— Pa meni se ne godi tak dobro, kak tebi — je pisao v pismi. Itak se moram vživeti. I sem se tūdi vživio. Ravnateo je jako neprijazen človek. Ne ve čteti v naših dūšaj. To je še dobro, da se tak malo briga za nas, da ti lahko prosto napišem to pismo. Pri nas ga nihče ne pregleda. Če pa bi me slučajno zatožili, bi me kaštigao. Gladūvao bi, kak pri Goherci. Zato tūdi ne piši o tom, ka sem ti o njem i o zavodi pravo. Učitelji so tūdi vsi sirovi. A se tūdi k tom navadam. Bar bom znao, gda bom velki, kak naj ne ravnam z lūdmi, če ščem, da bi me lūbili. Niti neščem, da bi njim hodo po voli. Navčim se, gorpovem, napravim, ka mi zapovejo, tak opravlam vsakše delo, kak da bi bio mašin za seško rezati i bi morao vsakši den zrezati pred mene postavleno slamo. A oni tak ščejo. Ravno tō se njim dopadne. Dobro se samo te počūtimō, če lahko idemo v telovadnico špilati se. Istina, da ne trpi dugo. Ar je mrzlo. Ravnateo špara z drvami, premočim; če skačemo, pravi, da se itak segrejemo. Vekša nevolja je, da je tūdi spalnica mrzla. Na teden ednok kōrijo v njoj. V soboto večer, gda mamō velko

mujvanje i se preoblačimo. Te se tak stiče celi šereg okoli peči, kak mravle, gda zasija prvo protoletno sunce. Se še spominjaš, kak sva jih dostokrat gledala v našem ogradi? . . . Bolše je, se niti ne spominjati. Samo puža si postavim pred oči; ar tūdi jaz sem takši, kak v hišo zapreti puž.

Po ednom meseci se sirmak toži v pismi, da močno kašla. Celo krč ga stiska, da njemi obraz bleđi i zeleni, če ga napadne kašlanje. Prehlado se je v nezakōrjenoj sobi. Tūdi drugi kašlajo; a ništerni tak, kak on. Doktor je dao nekše vracvo, a nikaj ne pomaga. S tem jih batrivijo: mine samo od sebe, gda bo toplo. Mine ka pa. Gotovo mine. Če bi što vmro od toga; no tisti niti ne za te svet. Nema zadosta moči, da bi protistao. Ka išče takši slabotni sirmaček tū? Što se šče bōriti s težavami bridkoga življenja: tisti naj ne bo betežen. Utrjūje se naj.

Dugo neje bilo potom pisma v marijadolski klošter.

Trezika se je s tem troštala, da Elemér gotovo nema penez za štempline. Stric njemi ne pošle; tistih malo penez, štere njemi je dao iz herbije, je sfalilo.

Pa bi njemi mōgoče dao kakši tovariš, ki še ma deset filerov.

Ali ga je mōgoče dobo ravnateo, gda se je pritožūvao i njemi je za štrof prepovedao pisati?

Gda se je že preveč nategno čas Elemérovoga mučanja, njemi je deklica pisala silno pismo.

Odgovor ne prišeo na nje.

Par reči „Szabadsági“ na „Egy az Isten“.

Takše pripombe ali tak ega napada, kakšega je priobčilo Szabadság pod zgoraj imenivanim naslovom, razsodeh, nepristranski, pravi novinar nigdar ne napiše. Pravi novinar, ar kakšni brbrači nakvasijo vse vküp. Čudno je, da še Szabadság iz mühe napraviti elefanta, da nastopi, kak, da bi šlo najmenje za pol sveta.

A püstimo to i se podajmo k stvari. Tistomi, ki je napisal „Egy az Isten“, se pozna, da v javnom življenji ne doma, da je tak, kak kakšni mali šolarček, ki zna par reči prečteti i napisati, zato misli, da že vse zna i se šče s svojim znanjem pokazati.

Szabadsági neide v glavo, kak morejo Novine evangeličance na ednoj strani vabiti, da volijo za ljudsko stranko, z druge strani pa napadajo evangeličanski „Düševni list“, ki s svojim pisanjem blati katoličanske verske navade. Zato pa Novine napada. S tem napadom pa je pokazao, da razsodnosti ne doma pri njem — ka smo mi že prle vgotovili — i je napravo dve velkivi falingi s pogledom na javno življenje.

Ne vem, kak se morejo spravlati pod eden koš verska i politična pitanja. Istina je, da igra vera v političnom življenji velko vlogo, nikak pa se ne smejo verska i politična pitanja obravnati pod istov strehov, ar nekaj drugoga je vera i nekaj drugoga politika; vera je nekaj najsvetejšega, ka ma človek, o politiki pa že od negda pravijo, da je najbolje grda stvar na sveti. To dvoje pa nikak nemre spadati vküper. Če Novine vabijo evangeličance, da se naj borijo za svoje javne zadeve, za svoje pravice vküпно s katoličanci i to v stranki, štera je domača, ar je vkoreninjena v ljudstvu, včinijo to samo zato, ar znajo, da je moč samò v skupnom nastopi vseh brez pogleda na versko razliko. S tem pa še Novine nikak neso šle tak daleč, da se ne bi smele oglasiti, če se dela katoličanskim navadam od strani evangeličancov krivica — če se smešijo naši sveti obredi. Zato pa je Szabadságovo mnenje: *To pa ne lepo delo!*, neupravičeno i je napačno. Tüdi nema Szabadság prav, da piše, da so pisale Novine pred volitvami: *naši dragi evangeličanci!* Gospodje naj pregledajo vse številke Novin od oktobra lanskoga leta naprej — v oktobri še niti mislili nismo na volitve — i o-svedočen sem, da niti na ednom mestu ne najdejo kaj takšega. Se zna že vse naopak čtejo — ka smo že tüdi vgotovili — i nikaj ne mislijo, se to lahko zgodi, da bodo videli belo tam, gde je v istini čarno ali rdeče. Edino, ka so Novine dvakrat objavile pred volitvami, je: *Evangeličanci, svoje vere poslanca, Šiftar Gezo, volite!* Ka pa bo na to pravo Szabadság? Ali to potrjuje njegovo pisanje? Mislim, da je ravno nasprotno tistomi, ka on spravlja v svet. Ali se še spominja Szabadság, ka so zapisale Novine v 12. šte. (22. marc. 1925)? „Sküpna pot pa tüdi ne tak zmetna, ar v kelko nas ločijo verska pitanja, v telko — ali še bole — nas družijo razmere, pod šterimi smo živeli prle i živemo še zdaj. Versko pitanje itak püstimo na strani, ar zdaj ide predvsem za naše gospodarsko pitanje. Za rešavanje menših zadev, štere se tičejo samo

Kakšteč bi se rada ognola, itak je pisala Gohérovim: ali ne vejo kaj o Eleméri.

Nikaj ne vejo; to so odgovorili. Ne nikše nevole, naj bo mirna. Če bi se njemi kaj zgodilo, bi njim ravnoteo gotovo uradno naznano. Inači pa naj ne zapravla tistih par kračarov za nepotrebno pisarjenje, štero moti njiv mir i udobnost. Ar penez njoj pred protlotom nemrejo posiat, gda vzemajo iz kase interes. Te pa neje velki; naj ne misli!

— Ali je bratova usoda samo deset fterov vredna? Je začnola jokati sirmaška deklica.

Prednica je čüla jok.

— Ka te mantra hčerka? . . . Da ti tak sirovò odgovarjajo? Brezsrčni ljudje. No bom že jaz pisala, naravnoč ravnateli. Meni ne odpove, da mi ne bi poročao o brati. Zato ne skrbi; zakaj bi morab biti betežen?

— Ar je zadnjič pisao, da jako kašla.

— Ej, ve ste tüdi kašlale. To še ne tak velka nevola. Zima je. A bom že pisala; mirna bodi i idi na svoje delo.

Predničino pismo je melo vpliv. Ravnoteo se je odločo, ar prednica je ja njegova ravnatelska tovarišica, ali nekaj takšega, razložo je vzrok Elemérovoga mučanja.

Trezika je dobro misllla. Elemér je jako betežen bio. Dosta dece kašla, a se njim nikaj ne zgodi; Elemér pa je, ne zama da je razvajen, plüčnica dobo po njem. To pa je nevola; a ka morejo za to. Vsakšega kašlača nemrejo diti v betežniško sobo. Te bi celo z'mo bila šli zaprta.

Zdaj pa je dečko že bolši. Prestao je velki beteg. (Dale)

katoličancov ali evangeličancov, bo tüdi te zadosta časa i takša pitanja bo lahko rešavala vsakša skupina sama brez vmešavanja druge. Ali to nikaj ne pove, ka bi potrdilo, da so Szabadságovi napadi pogrešeni?

Drüga falinga je v tom, da Szabadság istoveti (napravla ednako) „Düševni list“ i evangeličance. Kaali je to vseedno? Še mali šolarček bi pravo tistomi, ki bi njemi vtepaov v glavo, da je eden list, šteroga piše i izdaja mogoče samo eden človek, ravno to, ka do 30 jezer ljudi, da se njemi meša v glavi. Ali so za pisanje „Düševnoga lista“ odgovorni vsi evangeličanci? Jeli, da ne. Zato tüdi napad, — kak imenuje Szabadság pisanje Novin o pisanji Düševnoga lista — ne namenjen vsem evangeličancem, nego samo tistomi, ki je tisti članek — šteroga Novine obsojajo — pisao i ki je dopüsto, da se je v listi objavo. Novine se teda neso pregrešile — če se sploh more govoriti o kakšem pregreški — proti evangeličancem, nego kvečjemi proti kakšim trem ali štiram ljudem. Priporočljivo bi bilo, da bi Szabadság malo več dao na predpise pravilnoga razločevanja i logičnoga mišljenja. Pri takših važnih pitanjaj ne na mestu govorjenje „ex hasibus“ — iz žalodca — kak pravijo vogrski dijaki.

Malo več razsodnosti teda i Novinam ne bo treba tak nepotrebni popravkov delati i kakših opominov davati. Fr. K.

Fr. Kolenc:

Prosvetni tečaj.

6. Kmečka izobrazba.

III.

Če govorimo o kmečkoj izobrazbi, nikak ne zadosta, da določimo kmetovo razmerje do zemle, štera ga je rodila i ga zdržava. Še nekaj drugo je, ka je s kmečkim stanom ravnat — ali še pa bole — tesno zvezano kak rodna grüda. To je kmečka hiša, ki je nekakše svetišče, to je rodni dom, gde je človek preživo prve dneve svojega življenja, gda njemi je mati popevala milodoneče narodne pesmice, da bi njemi s tem privabila na oči sladki sen, i nato prva detinska leta, gda še ne znao, ka je svet i življenje, nego se je radüvao i čüdo vsemi, ka je vido okoli sebe i je veselo zaploskao z mamilimi ročicami, če je zagledao kaj novoga i lepoga. Ka je pravzaprav domača hiša človeki, zna samo tisti, ki jo je morao zapüstiti. Istinski je pregover: Vsesirom je dobro, a najbolše doma. Gda človek blodi po sveti, začüti dostakrat v düši nekšo sühoto, nekšo zapüščenost. V začetki sam ne ve, ka njemi je, a pomali se zbüdi v srci tiha žela, hrepenenje, da bi zagledno tisto malo, prijazno hišico, štero je morao zapüstiti. I to hrepenenje postane sčasoma tak velko, da se srce ne pomiri prle, gda se pred očmi pokaže rodni dom. Ar pa je hiša nekaj tak tesno zdržjenoga s človekovim življenjom, pogledjmo si jo nekelko od bliže, opazüjmo življenje, ki vlada v njoj i doženimo, v kelko vpliva življenje v kmečkih hišaj na kmečko izobrazbo — v kelko jo povzdigava ali pa njoj nasprotüje.

Zadnjič sem povdaro, da je naloga kmečke izobrazbe v tom, da spravi kmečkoga človeka v pravo razmerje do Boga i do zemle. Ravnotak pa mora priti kmečki človek v pravilno razmerje s svojim domom.

Kakšni mora biti kmečki dom? Čüdnò pitanje, a je upravičeno, posebno v zdašnjem časi. Ar so razmere v kmečkih domovih takše, da se iz njih dostakrat ne spozna, ka mamò pred seov: ali dom kakšega uradnika, ali trgovca ali pa kakšega varaškoga obrtnika. Iz toga — posebno, če povdarjamo, da se nam včasi vidi, kak da bi meli pred seov dom varaškoga obrtnika — se vidi, da naši kmečki domovi dostakrat več neso kmečki, nego nekakša mešanica, štera je nastala pod tüjimi — vnogokrat škodljivimi — vplivi. Po čem pa se to najbolje vidi? Prvi znak je, da v kmečkih hišaj nega več tiste priprostosti, štera je odlikovala naše domove v pretekлом časi i njim je davala čisto posebno lice, značaj po šterom se je ločo kmečki dom od doma obrtnikov, trgovcov, uradnikov i. t. d. Naši domovi so bili priprosti, pri vsem tom pa so meli na sebi nekaj prisrčnoga, nekaj privlačnoga, ar je iz njih sijala kmečka düša, ar so popolnomò odgovarjali miselnosti kmečkoga človeka. Kmet je sin narave. Narava pa je priprosta; v njoj nega nikaj nalüpanoga, izumetničenoga, v njoj je vse naravno, to se pravi, takše, kak odgovorja zakonom prave, priproste lepote. Ar pa je narava priprosta, zato je priprosta tüdi düša kmeta — sina narave — ar vdiha v sebe čisti, neskajeni zrak priprostosti, naravne nepokvarjenosti. Če je pa tomi tak, zakaj potem tüdi naši domovi ne bi bili priprosti — kmečki? S tem neščem praviti, da morajo biti zapüščeni, zanemarjeni, smrdilivi, nego to ščem povdariti,

da v njih naj ne bodo navlečeni predmeti, ki ne spadajo v nje i da hiše naj ne bodo takše, kak so varaške. Zakaj to? Ali kmečki domovi nemrejo biti brez pohištva i drugih predmetov, kakšni so doma v varaških hišaj? Zakaj naj bi posnemali varaške navade? S tem se dosegne samo to, da postanejo naše hiše tüje, da ne bodo odgovarjale kmečkoj düši, da se preprosti sin narave ne bo čüto v njih domačega, nego bo njemi vse nekaj nenavadno, tesno, tak da se skoro gibati ne bo mogoè i tüdi vüpaov ne. Zakaj odpravlati to, ka je domače, kmečko — ka je priprosto? Ravno v priprostosti je lepota i te se nam ne trbe smävati. Kak radi bi zamenjali varaški delavci svoje domove — če tüdi so tej navidez lepši i bole prijazni — za kmečke domove! Vse bi včinioli, samo da bi si lahko zgradili tak prijatno gnezdo, kak je kmečka hiša. — Če pa govorimo o priprostosti, s tem nikak ne povedano to, da bi morali ostati v svojih domačih razmeraj na tistoj stopnji, kak so bili naši predniki že pred par stoletji. Na sveti se vse razvija, tak se mora razvijati tüdi vse, ka je v zvezi s kmečkim življenjom, domačimi razmerami, navadami. Razvoj pa mora biti primeren i mora odgovarjati značaji kmečkoga stana. Nekak misli, da je napredek v tom, če se zavrže vse, ka je staro kmečko i namesto toga nastopijo moderne novotarije. A to je velka zmòta i takše postopanje kaže samo nerazumevanje i pomenjkanje čüta za pravi razvoj, ki ne pretirga zveze med starim i novim, nega zida na prvotno podlago. S tem je povedano, kakšni mora biti razvoj kmečkih razmer. Podlaga je kmečka, ta se mora ohraniti i se razvijati, da bo odgovarjala dnešnjemi stanji splošnoga razvoja.

V kmečkih domovaj je vladalo prle veselje. Vidi se mi, da sem že na ednom mestu povdaro, da so se čüle pesmi iz vseh prostorov kmečke hiše. V novejšem časi pa so vsigdar bole redke takše hiše, ki so ohranile staro veselost, štere še zdaj odmevajo od veselih narodnih ali pobožnih pesmi. Gde iskati vzroke za to spremembo? Ravno v tom, da večina naših domov več nema kmečkoga značaja, nego stoji pod modernim „naprednim“ vplivom varaškoga življenja. V varaši pa za pravo srčno veselje ne prostora, zato ga iščejo v gledališčaj, po veselica i na drugih dopüščenih i nedopüščenih zabavaj. Kmet pa takše veselje zaman išče na deželi. Ar pa je zgübo tüdi smiseo (razumevanje) do priprostoga življenja, njemi drugo ne preostane, kak nezadovolnost, čemernost i razdraženost i zavolo toga so kmečki domovi — tihi.

Nazaj teda k priprostosti, k pravomi kmečkomi življenji i bomo za edno stopinjo napredüvali. (Dale)

Gasilnim društvom.

Prišla je spomlad, čas dela v vsakšem oziri; tüdi za gasilna društva, da se izurijo v svojer poklici. Prav lepo nam opiše naše glasilo — Gasilec — v 2. št. v članki „K delu in redu“. Smo nekaj, a ne vemo, ka smo, niti zakaj to, ka smo. Mamò pred sebov gledalo, pa se v nje ne vidimo, ar smo slepci. Roko na srce i pripoznajmò si, da nismo to, ka bi mogli biti. V istoj št. članek: „Gasilsko delo v Prekmurju“ pravi: Pri župni se je sklenilo, da se ne sme vršiti nobena veselica brez predstave ali poučnoga predavanja, ar samò plesne veselice s čezmernim popivanjom društvi več škodijo kak hasnijo. Pa žalostno, malo štero društvo se držü teh pravil, komaj mine sveti postni čas, veselica za veselicev se vrši vsakšo nedelo i svetek. Mislite, da na hasek? Či bi tiste dinare, štere gasilci tam sami potrošijo i zapravijo, dali v društveno blagajno, mogoče že društva ne bi bila nikaj dužna. Od prepürov, ki se tam vršijo, pa nanč ne bom pisao. Tovarišje, drugače si pomagati, ne z veselicami, ar te so nam samo na kvar i nam jemlejo ugled. Probajmo z predstavami, za voditele oprosimo gg. učitele. Znamo, da neštèrni občinski možje ešče izda ne sprevidijo, da so ta društva jako potrebna, i tak nas premalo podpirajo Če omejimo veselice, prle ali sledkar sprevidijo, da ne delamo na naš hasek, nego iz nesebične ljubezni do bližnjega i te do nas bole podpirali. Če bi vsi ljudje živeli v ljubavi do bližnjega, kak lepo bi bilo življenje na sveti. Naše geslo je: „Bogi na čast, bližnjemi v pomoč“. Gda nastopimo pri božoj službi, ne stojmo tam, naj nas ljudje gledajo, nego stojmo Bogi na čast. Či nas pa kliče glas trompète bližnjemi v pomoč, se ne ubotavljajmo! Svojim društvenim vodtelom bojmo poslušni, i če opazimo na njih nepravilnost, lahko omenimo pri priliki seje. Pridobivajmo tüdi novih članov, samo veselice i pijančüvanje omejimo, ar to vodi v propad. Trüdimò se vsi za dobro stvar, samò tak bomo Bogi na čast, bližnjemi pa v pomoč. S tovariškim pozdravom

S me j š t e f a n, t. č. žup. podnačelnik.

Zanimivosti.

Dobro se je odrezao. Učiteo v šoli da prosto nalogo, ka bi što začno, če bi meo milijon premoženja.

Vsi premišljujejo nekaj časa, nato pa se vržejo na delo.

Samo mali Jürček v zadnji klopi šnafa i gleda, kak letajo mihe, nazadnje pa odda prazen list.

Ka, Jürček, to je tvoje delo? Vsi tvoji tovariši so napisali po dve, po tri strani, ti pa nikaj?

„Ravno to je,“ odgovori Jürček, „ka bi jaz začno, če bi meo milijon.“

Za smeh.

Predstava sta se. Znani muzik Bülow je bežao po stubaj v hoteli i se je zadeo v gospoda prihajajočega njemi proti. „Sumar!“, se je gospod čemerno zadro nad Bülowom. Bülow se njemi odkrije, se vlijudno prikloni i pravi: „Me jako veseli. Jaz sem Bülow.“ — S tem je sezna povedao, da se je gospod predstavo za sumara.

Prišeo je . . .

Tragična slika.

Mati je ležala na smrtnoj posteli. Njeno lice je bilo trüdnno i zmučeno. Kak tüdi ne bi, ve je bilo njeno življenje večer čelaven den. Nikdar je ne mela mera, vsikdar je delala — za druge. Zdaj je bila tü v deri, zdaj tam — za prikaj. Celo leto je delala, pa šče po zimi tüdi. Prela je za pšeno i za melo, s šterim je komaj deco pa sebe hranila.

Mož ji že dugo spi na cintori. Bio je v vojski, dokeč je šče ne bio preveč ranjeni, te so ga domo poslali i ne dugo za tem je vmro.

Zaplusto je ženo z dvojev drobnov dečicov na tom božnom sveti. Žena je den za dnevom delala drugim, telko je prišla domo, ka je nahanila gučeka i edno kravico.

Deca so šla za njov po dnevi, ka so se tam najeli. Mela je dečaka Števeka i hčerko Mankico. Števek je bio nikelko starejši kak Mankica. Bio je na veke zamišleni. Delao je rad, pa je včasih pozabo, ka ma za delo. Či je paseo krave, te je včasih pozabo, pa je neznao, gda so njemi v kvar odišle. Mati ga je tužno gledala i jako se njoj je smilo.

„Ka ti je Števek, pravi mi, ka vs kdar misliš?“ Gučala je tiho, ka se je ves zavrgo i njoj pogledno v trüdnno lice.

„Nikaj mi je ne, mati. Ka bi mi pa tüdi bilo . . .“ Ali znala je, ka ne guči istine.

„Zakaj mi skrivleš svoje misli, Števek. Vej sem tvoja mati?“ V oči njoj ne je vüpaio gledati, v te čiste oči, štere ne so nikdar gledale veselja sveta, štere neso niednoga človeka zbantüvale.

„Znate, mati, ka mi je žmetno? Gda vas vidim, kak vsigdar delate drugim, ka naj prehranite. Jako žmetno mi je pri srci . . . Zakaj so pa drugi ljudje bogati?“

Tak je gučalo nedužno dete i v srci njemi je raseo srd na te bogate ljudi.

„Püsti, sinek, tak nas je Bog stvoro. Ve smo mi tüdi ednok bili bogati. Pa je moglo tak biti, ka smo dnes den siromacije, Bog že zna, zakaj to dela . . .“ Njene oči so ešče dobile vekšo milobo, ka šče Števek bole ne vüpaio v nje gledati.

„Kak kakša svetnica majo lepe oči,“ je mislo števek sam pri sebi. „Najvekšega grešnika bi te oči prevrgle v krötko birko . . .“

* * *

Mati je ležala na smrtnoj posteli. Poleg nje pa je čakala Mankica, ka bi njoj pomagala, ali podvorila, či bi kaj štela meti. Že mesec dni tak varestiva pri njoj, cele dneve i čarne noči. Nikdar šče ne je spala bar edno dobro vüro, kak mati leži betežna. Oči so joj globoko not i spadnole, i lice — prle lepo, kak rdeča roža v pomladnom sunci — njoj je ovehnolo kak roža, gda jo nišče ne polevle na vročem sunci. Čarne oči so joj sijale, kak dvoje velikih sunc na nebi. Ešče lepša je postanola, kak je prle bila. Zamišlena je postanola, kak je bio njeni brat Števek.

(Dale)

MALI OGLASI.

POSESTVO V OKOLICI LOTMERKA

se vsled smrti oda. Zemla obdelana, lepa šuma vse okoli hiše. Hiša i gospodarsko poslopje vse v dobrom stani. Cena jako nizka. Kúpi se lahko z vsem potrebnim orodjem i živino. Kupci naj si ogledajo pri VUNDERL, Kukoriči, Križevci pri Ljutomeru.

Hranilnica i posojilnica v Črensovcih

r. z. z n. z. uradüje vsako nedelo ino svetek.

Obrestüje hranilne vloge (navadne) po 8°;
vezane vloge proti šest mesečnoj odpovedi
pod 5000 Din po 9°, vezane vloge od 5000 Din
naviše pa po 9¹/₂^o.

Vlog stanje je že nad dva milijona.

Kmetski penezi se naj vložijo v kmetske hranilnice i naj slüžijo v hasek našemi kmetskomi lüdstvi. Zavüpaite nam peneze, za štere dobro stojijo naši kmetje z vsov svojov vrednostjov, ka večim sirotam je lejko posodimo na fal intereš.

Samostalno prekmursko katoličansko podporno društvo sv. Križ Chicago Ill:

je najboše društvo za prekmurske Slovence v Chicagi. Kotrige društva postanejo lahko kat. Slovenci, moški od 16. do 50. leta, ženske od 16. do 45. leta starosti. Kotrige plačajo ednok pristopnino 1 Dol. i mesečno 1 Dol. i zato dobi vsakša betežna kotriga prvaj 6 mesecov 1 Dol. podpore za vsaki den, nadalje 3 mesece pa 50 centov na den. Če je kotriga ešče duže betežna, zvoli se njoj podporana mesečnoj seji. Za smrtnino plača društvo zdaj 350 Dol., kda bo pa več kak 200 kotrig, pa 500 Dolarov. Gotovščine ma društva 5000 Dol. kotrig 170. Želimo, ka bi bilo skoro 200 kotrig. Društvo skrbi za lepi sprevod i cerkveni pokop i bo pomagalo pri deli za prekmursko slovensko faro v Chicagi i priporoča vsem kotrigam, da si naročijo prekmursko glasilo „Novine“ v šterij objavla društvo svoje oglase. Novine se naročijo pri Klekl Jožefi, vp. pleb. v Črensovcih, Prekmurje, Jugoslavija i se dobijo tüdi pri društvu. Društvene seje se vršijo vsako druigo nedelo v meseci ob 3. vüri na numeri 1804. So Racine Avenue, Chicago Ill. Opominamo vse prekmurske Slovence, ki so ešče nej ali so že v kakšem društvu, naj pristopajo k tom lepomi društvu, štero pomaga kotrigam v potrebaj.

Odbor za leto 1925:

Predsednik Martin Kelenc, podpredsednik Mihal Grüskovnjak, tajnik Štefan Hozjan, podtajnik Martin Horvat, blagajnik Štefan Jakšič, pazi-teo betežnih Mihal Gjörek, nadzorni predsednik Štefan Gjura, računovoditelo Štefan Rilop i Naci Markoja, pazi-teo društva Anton Markoja, vratar Jožef Trajbar.

Slovenska Banka d. d.

podružnica DOLNJA LENDA
plača najbolje dolarje
in zlate peneze.

Ovlaščena banka za trgovanje z devizami in valutami. Izstavlja izvoznikom uverenja in prevzema bančne garancije.

J. MOČNIK v M. Soboti

priporoča vsem interesentom svoje bogato skladišče nagrobnih spomenikov od 600 Din naprej. Prevzeme vsa v to stroko spadajoča dela.

Naročnina ino oglasi se sprejmejo za „Novine“ pri ERDOŠY BARNABAŠ, trgovci z papirami i igračami v Murskoj Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.

Proda se posestvo

blizu Križevcev na Štajarskem obstoječe iz 20 plügov (4 plüge loga, 5 senožati in 11 plügov njiv), hiše s štirimi sobami in dvema kühinjama, nove štale i gospodarsko poslopje (vse betonirano) z gospodarskim inventarom vred. — Informacije davle pisarna g. Dr. ČERNE-ja v Murski Soboti.

I-a portlandcement-, zagorsko apno-, opeko-, črep-, kovaški premog-, deske-, late-, štaffelne-, tesan les-, traverze- i. t. d.

se dobijo letos po čudovito nizki ceni z vseh žel. postaj v Prekmurju. — Stalna — zaloga vedno pri —

V. BRATINA

KRIŽEVCI pri LJUTOMERU, ki je glavni zastopnik stavbenega materiala za Prekmurje.

Mlin

popolnoma nov, blizu Radgone na Muri, se takoj proda. Cena nizka, plačilo na rate.

Vpraša se pri

Al. Neudauer, Gor. Radgona,
Posojilnica.

Posestvo

od 3 oralov prodaje se za Din 45.000 v Sovjaku hiš. števil. 60., pošta Sv. Jurij ob Ščavnici, sestoji se iz 3 njiv, vinograda, sadovnjaka in malo šume s prostranim gospodarskim poslopjem. — Opita se pri ŠVARCI ravno tam.

Naznanilo.

Konjarom v okrajini Dolnja Lendava naznanjamo, da smo dobili od države dva belgijskiva žrebca, šteriva sta na marofi v Konjščeki. Žrebci so šargasti, püščajo se redno. Vsakši, ki šče lahko svoje kobile tä prižene. — Podružnica, konjerejski odsek.

Priden učenc iz poštene hiše se včas ali s prvim majom sprejme v trgovino z mešanim blagom.

FRANC KOROŠEC, trg. G. Radgona.